

آشنائی با مرحوم دکتر احمد مستوفی، استاد دانشگاه تهران

دکتر احمد معتمد - استاد بازنشسته زمین‌شناسی، دانشکده علوم

مرحوم دکتر مستوفی را در سالهای ۴۷-۱۳۴۶ با معرفی اساتید محترم خود، مرحوم دکتر فرشاد و مرحوم دکتر ید... سحابی شناختم. شخصیت بارز و رفتار محترمانه این مرد و اطلاع عمیق ایشان به دو زبان انگلیسی و فرانسه (که بعدها فهمیدم زبان آلمانی را نیز به خوبی صحبت می‌کنند) و دیدگاه ایشان در مسائل علوم طبیعی، احترام عمیق من را برانگیخت؛ به خصوص اینکه پس از اطلاع از تخصص رسوب‌شناسی اینجانب، با خوشحالی گفت: «ما باید از تخصص شما در بررسی نقاط دوردست و ناشناخته، یعنی کویرها استفاده کنیم» و همین، مقدمه‌ای شد که تا سال ۱۳۵۴ تقریباً در هر سال به مدت بیست روز در سفرهای سخت ولی آموزنده مناطق کویری و به خصوص لوت شرکت می‌کردم. مدیریت ایشان در سفرها و توجه همه جانبه برای آسایش محققین و آشنائی ایشان با مسائل علمی و بیش از همه، توجه به مقالات و کتابهای علمی، گزارشها و سفرنامه‌های متعدد دانشمندان خارجی در طول سفر و حتی بعد از روزهای کاری خسته‌کننده، برای من تحسین برانگیز بود. ایشان توانستند با جذب محققین خارجی، به خصوص فرانسوی در سفرهای بیابانی، امکان بحث و تفحص را برای همکاران گروه که غالباً تحصیلکرده فرانسه و یا آلمان و انگلیس بودند (دکتر محمودی، دکتر بلوچ، دکتر گودرزی و دکتر کردوانی) و دیگران فراهم کنند و با مرکز تحقیقات علمی فرانسه (C.N.R.S) دانشمندانی مانند «مونو» عضو فرهنگستان فرانسه، «درش» استاد دانشگاه سوربون و آقا و خانم «کنراد» (دانشگاه مارسلی) و بعضی دیگر ارتباط نزدیک داشته و با انتشار مجله «جغرافیا» و کتابهای متعدد جغرافیا و زمین‌شناسی،

مناطق ناشناخته ایران را برای جوانان روشن سازند.

از مشخصات اصلی مرحوم دکتر مستوفی، شخصیت علمی و انعطاف پذیری ایشان بود که با حوصله به حرفهای شاگردان جوان خود گوش می‌داد و با خوشحالی یافته‌های ما را برای دیگران بازگو می‌کرد؛ در عین حال، از خودستایی و زیاده‌گوئی و تبلیغات خبری ژورنالیستی احتراز می‌نمود و شاهد بودم که چگونه یکی از همکاران خود را که می‌خواست اظهار وجود کند و در یکی از روزنامه‌های سال ۴۹ یا ۴۸ مطالبی از این مسافرتها را عنوان کرده بود، نکوهش کرد. شاید در میان همه اساتید سابق جغرافیا و زمین‌شناسی، ایشان تنها شخصیتی بودند که «ژئومرفولوژی را نه بر پایه اشکال فرسایشی آبرفتی و اقلیمی، بلکه بر پایه زمین‌شناختی و تکتونیک که به تازگی در اروپا و امریکا مورد توجه قرار گرفته بود، عنوان کردند و در این کار به خصوص در ایران که عوامل تکتونیک جدید و فعالیت‌های ولکانیسم و کوهزائی و عوامل دیگر شکل‌سازی (اقلیمی) مناطق مختلف ایران را در اختیار خود گرفته بودند، موفق بودند.

-روانش شاد و یادش گرامی باد -

لازم می‌داند از آقای دکتر مهدوی و دکتر قدیری که خاطره این دانشمند بزرگ را زنده کرده‌اند، تشکر کنم.